

de Penna, textus in Authent. de Exhibendis & introducendis reis, §. Si verò etiam, collation. 5. textus in cap. Decernimus 3. quest. 9. textus in cap. Nullum, de præ. textus in cap. Rursus 11. questione 3. & tenet Speculat. in tit. de Accusat. §. Sequitur videre, num. 1. Bartol. in Questionibus suis, quest. 1. num. 3. Joan. Andr. in cap. Veritatis de Dolo & contumacia, penult. column. & ibi Abb. num. 29. Bald. in cap. 1. §. Injuria, 4. colum. versic. Quæro utrum, de Pace juramento firmanda, in leg. Omnes. Alber. in leg. Qui, Cod. de Episc. & Cler. Bald. in leg. 1. Cod. Quomodo & quando judex, 2. col. idem Alber. in Rubric. Cod. Qui communia, vel Epistol. Bartol. in leg. Divus, la 2. ff. de Custod. reorum, num. 4. & ibi Alb. & alii DD. Angel. in tract. Maleficiorum, in parte, qui judex videns quod inquisiti non compareant, versic. Quæritur tamen, idem Ang. in part. Fama publica præcedente, 15. col. & ibi ejus Additionator. Cujus ratio est; quia talis lex civilis vel regia non tollit in hoc jus divinum nec disponit contra ipsum, sed tantum limitat, declarat, vel modificat illud ex causa justa, & aliquibus casibus particularibus quod potest licet facere: ita singulariter & magistraliter tenet Bart. in 1. Constit. florum, §. Omnem, 3. col. num. 6. Bald. in Auth. ad hæc, Cod. de Usuris, 2. col. ideo Bald. in leg. 2. Cod. de Præcib. Imper. offeren. Abb. Panorm. in cap. Quæ in Ecclesiarum de Constitut. 5. col. num. 9. & ibi communiter moderni.

11 Item etiam dicit, & disponit prædicta pragmatica, quod si reus absens se præsentet coram iudice, vel sit captus ante sententiam definitivam, audiatur ex integro: & isto casu remaneant validæ probationes factæ contra eum in absentia, ac si in iudicio ordinario & presentia fuissent factæ, & sensus est quod testes & probationes receptæ valeant, & teneant taliter, quod si probatio sit legitima, vera & concludens possit definitivè condemnari: si verò non sit sufficiens, sed semiplena, vel tantum indicata, talis probatio, quævis sit, remaneat in suo vigore, ac si in præsentia fuisset facta & recepta: & hoc casu non determinat an ex iudiciis junctim cum fuga possit condemnari, vel quid operetur illo casu prædicta fuga, unde teneo resolutivè, quod tunc ex tali fuga, junctim cum iudiciis, non possit condemnari: sed tantum vult, quod probatio facta in absentia quæcumque illa sit, remaneat in suo statu & vigore, tamquam si esset contra præsentem facta: quia solum eo casu, quo est absens & sententia fertur contra eum in absentia, statuit illa pragmatica quod ex fuga cum iudiciis possit condemnari, tamen quando se præsentat vel captus est ante sententiam, non determinat quod ex tali fuga cum iudiciis possit condemnari: imò nec determinat qui operetur

fuga illo casu; sed in hoc dico & teneo, quod relinquit effectum fugæ, & indiciorum in dispositione juris communis.

12 Unde quia articulus est valde quotidianus, & necessarius, & propriè cadit in nostra materia, magistraliter & resolutivè illum tangam, omissis aliis iudiciis de quibus tractavi in propria materia torturæ: pro cuius perfecta declaratione dico quod aliquando fuga ipsa est crimen & delictum de per se, qua probata, statim imponitur pœna & punitio ejus: text. est in l. Desertorem, ff. de Re militari: text. in l. Proditores, eod. tit. text. in l. Consiliarios, Cod. de Assessoribus, & ibi Glos. ordinaria & communiter DD. quandoque verò fuga est probatio, suspicio, præsumptio, vel indicium alterius delicti principalis, ut homicidium, furtum, vel simile delictum: & tunc aut quis fugit à carcere postquam est captus, & tunc habetur pro confesso, & punitur pœna ordinaria delicti: text. est in l. Pœn. ff. de Custod. reor. & ibi tenet Glossa ordinaria Bart. & communiter DD. sed certè ille text. hoc mihi non probat, sed tantum vult & dicit quod reus captus punitur pro fuga & effractione carceris, licet sit innocens in delicto principali: Aut verò si non est captus, sed fugit à domo sua vel jurisdictione, antequam caperetur de mandato iudicis, tunc talis fuga non facit plenam probationem, ut ex ea possit condemnari: sed tantum inducit præsumptionem vel indicium sufficiens ad torturam: ita probat text. in l. Divus Adrianus, ff. de Custod. reor. quam ibi summè notant & commendant Dinus, Bart. Alber. Ang. de Perus. & alii communiter DD. antiqui: text. in l. Raptores, Cod. de Episc. & Cler. text. in l. Unica, Cod. de Raptu virginium, text. in leg. 2. Cod. de His qui latrones, &c. in versic. Sin autem, text. in l. 2. Cod. de Requirendis reis: text. in l. Absentem, ff. de Pœnis: text. in l. Cornelia, ff. ad Syllanianum, & ibi expressè notant & commendant Bart. Ang. & alii DD. tenet etiam Glossa ordinaria in leg. Admonendi, ff. de Jurejur. in glos. penult. in medio: & ibi Bartol. 6. column. num. 35. Bald. 6. col. & alii moderni; præcipuè Jason. 2. lectur. num. 137. Glossa ordinaria in leg. Bonæ fidei, Cod. de Rebus creditis, in gloss. fin. & ibi Bald. in fin. Salyc. 7. column. num. 13. & communiter alii DD. Joan. Andr. in tit. de Præsumptionib. §. Species, vers. Violenta, in fin. addition. Ant. de Butr. & communiter DD. in cap. Veritatis, de Dolo & contumacia, ex quo inferas, quod licet talis fuga faciat indicium ad torturam, non tamen inducit semiplenam probationem, cum indicium minus sit quàm semiplena probatio, ut est glossa singularis & unica in l. Cum probat, ff. de Probat. secundum Bald. Salycet. & alios DD. ibi: & se-

cundum Paul. de Castr. Alexand. & alios DD. in leg. 2. §. 1. ff. Si ex noxali causa agatur, & effectus est maximus: quod si contra reum sit probata fuga, & insuper probetur delictum per unum testem fide dignum vel aliam semiplenam probationem, non censetur plene probatum delictum, ut reus possit condemnari pœna ordinaria: & in terminis ita tenet Glossa singularis in cap. Veniens el. 1. de Testibus, & ibi notant & commendant Abb. Imol. Felin. & alii DD. & illam reputat singularem Joan. de Imol. in leg. Interesse in final. versic. ff. de Acquir. posses. Quod tamen singulariter limita & intellige, quando talis reus aufugit ante accusationem propositam: secus verò si aufugerit post accusationem propositam, vel postquam contra eum procederetur & fieret inquisitio; quia tunc fuga non facit sufficiens indicium ad torturam: quia licet & justè timet, & potest vexationem evitare: ita probat text. in leg. 1. in fin. ff. de Bonis eorum qui mortem sibi consciverunt, & in expresso ita tenet ibi Bartol. in fin. & illud dictum reputat mirabile & singulare Ludov. Roman. in dict. lege, leg. Cornel. ff. ad Sillanian. 2. column. in medio. Angel. in leg. Admonendi, ff. de Jurejur. pen. column. & ibi Jason. num. 136. Ang. de Perus. in leg. fin. Cod. de Quest. 2. column. Ang. de Aret. in tract. Malefic. in parte, fama publica præcedente, versic. An fuga sit sufficiens indicium, &c. Hippol. de Marsil. in sua Practica, §. Diligenter, 6. column. num. 41. & illud dictum reputat unicum & non alibi Paul. Grilland. in tract. de Relaxatione carceratorum, versic. de Fuga carcerati, 2. col. num. 8. 4. vol. Francisc. Brun. in tract. de Iudiciis & tortura, 3. quest. 1. part. 2. column. versic. Est aliud indicium. Sed salva pace & autoritate Bartol. & prædictorum Doctorum sequacium, ego teneo contrarium imò quod etiamsi reus aufugiat post accusationem vel inquisitionem propositam contra ipsum, faciet sufficiens indicium ad torturam, sicut si illam propositam fugerit. Primum, quia non reperitur aliqua lex quæ talem distinctionem faciat. Secundò, quia contra eam videtur casus bene ponderatus in leg. penult. ff. de Custod. reorum, ubi disponitur secundum intellectum Glos. Bartol. & communem, quod si reus fugiat à carcere, videtur fateri delictum: quia est vehemens præsumptio contra eum: sed ibi præsupponitur accusatio vel inquisitio, & tamen fuga operatur indicium & adhuc probationem: & de illo text. perpendit Alexand. in Addition. ad Bartol. in dict. leg. 1. in fine, ff. de Bonis eorum, & relinquit cogitandum: similiter de eo perpendit Felinus in cap. Nullus de Præsumptione, 2. column. num. 6. & respondet quod loquitur in reo incarcerato & fugiente: superior

tamen sententia Bart. & communis loquitur & procedit in simplici fuga ante capturam: sed illa responsio non evitat contrarium, quia utroque casu eadem est ratio: sed sustinendo Bart. & tenendo ejus opinionem, quam ego non teneo, aliter & melius ad illum textum posset responderi, quod non obstat: quia ut supra dixi, intellectus Glos. Bartol. & communis non est verus, quia text. ille non dicit quod habeatur fugiens pro confesso, sed tantum dicit quod quamvis aufugiens de carcere sit innocens, punitur pro ipsa fuga, & debet intelligi pœna frangentis carcerem. Tertio pro ista mea opinione considero textum in cap. Nullus de Præsumption. ubi dicit textus quod ille qui subterfugit iudicium, videtur suspectus fieri de omnibus, & tunc etiam fuga causat indicium: qui textus & ratio sua aperte militat post indicium coeptum contra reum vel ante: ergo indistinctè ex eo probatur, quod quocumque tempore fuga operatur indicium. Quarto etiam pro mea sententia & conclusione contra Bart. & prædictos DD. facit text. melior de jure in Authent. de Exhibendis reis, §. Si verò etiam quidam jurent, ibi, & penè sui accusatorem per fugam factam, ubi textus aperte loquitur in eo qui erat jam conventus in iudicio: & dicit text. quod si aufugit, ex fuga videtur suspectus, & seipsum accusare: & sic aperte probatur & deducitur, quod ita oritur præsumptio & indicium ex tali fuga post litem motam, sicut ante: & licet loquatur in civilibus, tamen idem est & eadem ratio militat in criminalibus: & ac hoc expressè notant ibi Glossa ordinaria Angel. Alvar. & comm. DD.

13 Item adde, quod si reus post sententiam definitivam contra eum latam in absentia, fuerit per iudicem captus & incarceratus, totus processus contra eum factus in absentia valet & tenet, ac si factus esset in præsentia: ita expressè dicit & disponit prædicta pragmatica, quæ in hoc clarè & aperte vult quod prædicta sententia contra eum lata ex sola fuga cum aliis iudiciis mandetur executioni, absque illa probatione de novo, & confirmatur ex sententia Bart. & communi in leg. Divus Adrian. ff. de Custod. reor. ubi dicit, quod si lege vel statuto cavetur quod in criminalibus absens habeatur pro confesso, & contra eum feratur sententia, & post ipsam sententiam latam sit captus & incarceratus, statim mandabitur executioni sine aliquo novo processu, & subdit ibi Bart. quod sæpè hoc practicavit: idem etiam tenet & sequitur Salyc. in leg. 2. Cod. de Requirendis reis, & hoc etiam aperte voluit prædicta pragmatica in quantum dicit, quod si post sententiam sit captus totus processus contra eum factus in ab-

sentia sit validus. Unum tamen est quod postquam reus sit captus post talem sententiam lata in absentia, iudex debet facere, ut talis processus & sententia coram se producat, & liquidare per confessionem rei vel per veras probationes, quod ille reus est qui continetur in sententia & detur sibi terminus ad allegandam aliquam defensionem si habet: quo transacto & defensione legitima non probata, sententia mandetur executioni: & hoc etiam in casu similis legis vel statuti tenebat Bart. in dict. l. Divus Adrian, ff. de Custod. reor. idem Bart. in leg. Demonstratio falsa, ff. de Condit. & demonstr. 1. column. n. 13. ibidem Bart. in l. Inter stipulantes, §. 1. ff. de Verbor. obligat. in fine n. 13. Bald. in l. Voluntatis, Cod. de Fideicommissis. fin. col. Salyc. in leg. 2. Cod. de Requirendis reis, u. 2. Quia in executione bene admittitur probatio ad declarationem sententiæ definitivæ, argumento text. in l. Heredes palam, §. Sed si notam, ff. de Testam. text. in l. Defensionis facultas, Cod. de Jure fisci, lib. 10. text. in l. 1. & 2. Cum materia, Cod. de Sent. quæ sine certa quantitate profer. & ibi DD. Adde tamen quod prædicta debent intelligi, quando accusatio vel inquisitio proposita fuit valida: secus tamen si fuit invalida ratione personæ accusatoris, vel ex defectu formæ, vel ex alia causa, quia tunc talis sententia esset ipso jure nulla, & tunc ex fuga vel contumacia non validaretur processus, nec posset reus absens condemnari: ita probat textus singularis in jure, in leg. Si filius fam. la 2. ff. de Interrog. actio. ubi habetur, quod ficta confessio emanata super nullo processu nihil operatur. Per quem in terminis nostris & pragmaticæ tenet ibi Bald. post DD. antiquos, & reputat singularem Jacob. de sancto Georgio, & tenet etiam Glos. expressa & ordinaria in l. 2. §. Quod si actor, Cod. de Juram. calumni. in verb. Rei qualitas, quam ibi ad hoc notant & commendant Bald. Paul. Salyc. & alii DD. Angel. de Malef. in parte, qui iudex videns quod inquisiti non comparent, vers. Queritur tamen, 2. col. Hippol. in sua Practica, §. Postquam, versic. Et ultra prædicta num. 56. & hoc idem probat prædicta, pragmatica nostra, dum dicit, quod sit posita accusatio in forma contra reum absentem & idem esse si citationes, de quibus in illa pragmatica, non sint omnino observatæ, vel non fuerit terminus datus, præcipit: quia processus & sententia esset nulla: ex quo resultaret maxima utilitas & effectus reo condemnato in absentia, quia si forte appareat processus nullus, & sequentia ex aliqua causa, probationes, vel indicia contra eum recepta, essent nulla, & ex integro causa esse agitanda. Ex quo subinfertur, quod si illo tempore testes essent mor-

rui vel absentes, deficeret probatio: unde cauti debent esse accusatores, vel iudices, in formando processu, ut non sit nullitas defectus in eo, licet secus esset in confessione vera & propria quia licet fiat in processu nullo, valet & tenet, & ex ea potest reus legitime condemnari: quia talis confessio excludit omnem nullitatem & solemnitatem, argumento text. in leg. Si confessus, ff. de Custodia reorum, & ibi notant & commendant Bart. Angel. & alii DD. text. in leg. Proinde, la 2. §. final. ff. ad legem Aquiliam, in cap. 1. de Accusat. lib. 6. text. in cap. Pisanis, de Rest. spoliat. & tenet Innocent. in cap. Qualiter & quando, de Accusat. & ibi communiter DD. Bald. in leg. 1. ff. de Jurisd. omnium judic. 1. lectura, fin. column. idem Bald. in leg. 2. Cod. de Re judic. idem Bald. in leg. unic. Cod. de Confessis, pen. col. Paul. de Castr. & ibi communiter alii DD. in l. Si ita stipulatus, §. Chrysogonus, ff. de Verbor. oblig. Item adde circa dictam pragmaticam, quod si post sententiam definitivam ipse reus sponte se præsentaverit, processus remanet validus & firmus, & tantum debet audiri super negotio principali, quando aliquid vellet allegare & probare super innocentia sua dum tamen solvat omnes sumptus & expensas quod casu auditur super poena corporali, & super bonis ejus: tamen si non probet innocentiam suam, totus processus & sententia contra eum lata in absentia valet & tenet, & poterit contra eum executioni mandari, sicut in casu superiori, quando per judicem fuerit captus, quod etiam sentit prædicta pragmatica. Advertendum tamen, quod quando iudex procedit contra delinquentem in absentia, modò per viam accusationis, modò ex officio suo, debet inquirere omnia via, forma, & modò quo possit, de innocentia ipsius rei absentis, testes super causa recipiendo, eos interrogando, & defensiones pro reo adducendo: ita probat text. in Authent. qui semel. Cod. Quomodo & quando iudex, ibi, & perquisita veritate pronuntiet, ubi habetur, quod in casibus in quibus potest procedi contra absentem in civilibus causis iudex potest & debet ex officio suo de veritate inquirere, text. in l. Ampliorem, vers. Sin autem absens, Cod. de Appellat. & ibi communiter DD. ergo à fortiori idem erit in criminalibus, quando potest procedi contra absentes, quia tractatur de majori præjudicio: & in expresso ex isto fundamento & ratione istam sententiam & conclusionem tenet Bart. in leg. 4. §. Hoc autem iudicium, ff. de Damno infecto. 4. col. & ibi Alex. & alii DD. idem Bart. in leg. penult. §. Ad crimen, ff. de Public. judic. 3. col. idem Bart. in cons. 100. fin. col. pro qua sententia & conclusione facit Glos. in cap. Judicantem 30. q. 1. fin. in glos. penult. Gloss. etiam in cap. Bonæ me-

moria, et 1. in glos. 1. de Postulat. & Prælat. & ibi expressè tenet Abb. 5. column. Cardin. Anchar. Imol. & alii DD. Innocent. in cap. Veniens de accusat. & ibi Abb. Marianus, Socin. & alii Doctores, Hipolyt. in sua Practica, §. Opportune, num. 8. & §. ultim. quæst. num. 14. & facit bonus text. in leg. Si non defendantur, ff. de Poenis, text. in leg. 1. §. Si quis ultra, ff. de Quæst. & hoc etiam apertè vult prædicta pragmatica nostra.

14. Item adde, quod hoc casu, licet dicta pragmatica non dicat nec aperiat, teneo pro constanti, quod si iudex conclusa causa reperiat reum absentem innocentem, quod debet eum definitivè absolvere: & ista est intentio illius pragmaticæ, & hoc probant jura & determinationes suprâ allegatæ: & in expresso pro hac mea sententia & declaratione facit bonus text. in leg. 3. ff. de Re judicata, cujus verba sunt: Qui condemnare potest, is absolvendi quoque potestatem habet. Secundo facit text. in l. Solent, ff. de Officio proconsulis & legati, ubi dicit text. quod à pari potentia, & gradu, & qualitate procedunt absolutio & condemnatio: quem text. ad hoc notat & commendat Bald. in l. Imperium, ff. de Jurisdic. omnium judic. 3. col. n. 7. Terriò facit text. juncta Glos. ordinaria in cap. Inferior. 21. distinct. ubi probat quod si Papa mandet & committit alicui excommunicare alium, poterit etiam illum absolvere secuta obedientia & causa legitima, & ibi notant & commendant Archidiac. & alii DD. tenet etiam Glos. ordinaria in cap. Cum inferior, de major. & obedien. & ibi Joan. Andr. Abb. Imol. & communiter DD. Quarto facit text. in caput causam quæ, de rer. judic. ubi probatur quod si commissum & delegatum sit iudici, ut si quis coram eo probet intentionem suam, ferat sententiam pro eo, alium condemnando, nihil dictum sit de absolute: tamen si intentio vel causa commissa non est probata, poterit eum condemnare & adversarium absolvere: & ibi tenet & summè commendat Innocent. Joan. Andr. Hostien. Anton. de Butr. Anchar. & Cardin. tenet etiam notab. & melius quàm alibi Vincent. Herculanius in l. 3. ff. de Re judic. fin. col. n. 9. ubi in terminis & resolutivè dicit, quod si superior delegat & committit alicui iudici, ut si constet sibi Titium aliquid debere Sejo, condemnet eum & compellat solvere, & hoc non sit probatum, imò in processu constat de justitia & defensione rei conventi, poterit & debet iudex ipsum definitivè absolvere, licet in commissione nulla mentio fiat de absolute. Advertendum tamen etiam est circa dictam pragmaticam & ejus dispositionem, quod licet iudex, quando procedit contra absentem, possit & debeat cognoscere & inquirere

Anton. Gomez, ad leg. Taur.

etiam de innocentia & defensione ipsius rei, & ea probata debeat eum absolvere, ut dictum est, tamen hoc debet intelligi, quando illa defensio esset talis, quod ipso jure enervet & tollat delictum, & faciat & concludat illud non esse maleficium, ut quia homo, qui dicitur occisus, vivit, vel fortè fecit ad sui necessariam defensionem, vel quia delictum non est punibile ratione loci, temporis, vel infantilis ætatis, vel ratione alicujus similis causæ vel qualitatibus, secus tamen est si delictum ipso jure est punibile, tamen reus aliqua exceptione proposita poterit se defendere, ut quia delictum erat præscriptum lapsu temporis proponendæ accusationis vel inquisitionis, vel erat transactio vel concordia remissum, vel poena esset minoranda ex aliqua justa causa probata: quia tunc iudex non poterit ipsum reum absentem absolvere vel penam minorare: ita singulariter & subtiliter Bart. in l. Absentem, ff. de Poenis, fin. col. in med. vers. Quid dicemus, idem Bartol. in Cons. suis, cons. incipienti, à domino Cyno, fin. col. n. 8. facit etiam quod tenet Bart. in l. 1. §. Accusationem, col. 2. ff. ad Turpil. idem tenet Bald. per elegantia verba in l. Non dubium, fin. col. C. de Legib. idem Bald. in leg. 2. ff. Si quis in jus vocatus non fuerit, 3. col. pro qua subtili sententia & conclusione potest condemnari prædicta pragmatica, in quantum dicit quod iudex debeat se informare de innocentia rei, & sic sentit quod defensio debet esse talis per quam appareat reum esse innocentem. Sed in hoc subtili & difficili articulo noviter potest dici, quod si ex actis constat reum absentem habere aliquam defensionem modò ipso jure annullat & enervet delictum, modò non, de quibus omnibus suprâ visum est; iudex teneatur ex officio talem defensionem admittere & reum absolvere, vel secundum merita causæ & effectum defensionis, judicare & causam definire: quia traque dicitur de jure justa, & approbata defensio: nec distinctio Bart. & aliorum aliquo jure bene probatur, & hoc apertè credo, quod voluit prædicta pragmatica nostra, dum dicit quod iudex debet se informare omnibus viis & modis, quibus possit de innocentia delinquentis absentis. Postremò tamen pro complemento & necessaria intelligentia illius pragmaticæ, quæro si iudex processit contra absentem secundum formam & dispositionem illius pragmaticæ, & conclusa causa iudex non reperiat plenè probatum delictum, nec reperiat probatum aliquod indicium median- te quo junctum cum fuga possit eum condemnare in absentia, quid faciat iudex vel quam sententiam proferat? & certè est nova & subtilis consideratio circa quam illa pragmatica nihil dicit nec aperit: & videtur quod tali casu iudex non possit aliquam sententiam contra reum

Mmm

ab-